

Universitätsbibliothek Paderborn

Cornelii Iansenii Episcopi Iprensis Avgvstinvs

In Qvo Genuina sententia profundissimi Doctoris de Auxilio gratiæ medicinalis Christi Salvatoris, & de prædestinatione hominum & Angelorum proponitur, ac dilucidè ostenditur

Jansenius, Cornelius

Lovanii, 1640

12. Infideles non habent gratiam sufficientem ordinis naturalis. Gratia sufficiens infidelium à Semi-Pelagianis excogitata.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13704

ex fide gratiam, & ex gratia dilectionem iustitia dicebantur.

Quia sane in infidelibus longe certius & efficacius locum habent, utpote qui neque preceptum Non concupisces, acceperunt aut norunt, neque preceptorum naturalium difficultatem intelligunt, neque Deum verum quoquo modo credunt, neque liberatorem vel carnaliter venturum esse aut venisse sciunt, neque gratiam legis adiutricem vel per somnium cogitarunt. Quo fit ut gratie dilectionis & agnoscende & capiende prorsus incapaces, neque per terrores atque per variationes legum naturalium ad fidem Christi, & ad invocandum ejus adiutorium spirituale, & ad iustitie preceptorum dilectionem capiendi duci possint. Itaque de infidelibus Augustinus: Quando illos videmus & tam steriles eos invenimus, ut difficile nobis appareat in eis aliquid, unde duci possint ad fidem rectam ad bona opera, vel ad spem futuri seculi, & ad concupiscentiam liberationis a captivitate mortalitatis scripturas nominis, quas eis dicimus. Sed quia nullam fructum in eis invenimus, avertimus ab eis faciem & dicimus, ad huc isti non sapient, non capiunt, quia quicquid illis dixeris sinistrum & adversum habent. Et multo inferius de istis non credentibus Christum, quando audiant Christum & ejus opera commendari: Irident, inquit, isti quasi stultos &c. Quid ergo facies? Bona Christi non cupis, minus te implere qui adversarius est Christo. Et in alio loco tradit eos idolis esse similes, quia aures habent & non audiunt, oculos non habent & non vident. Nares habent & non odorantur. Non sentiunt illum odorem, Christi bonus odor sumus, sicut dicit Apostolus, in omni loco. Quid prodest quia naves habent & non odorantur tam suavem odorem Christi? & in alium Psalmum docet, quod in infidelibus nomine tenebrarum significatis, Oculi tua gratia non operatur, quia homines trahuntur ut credant. Quodque mortui nihil bonum valent credere atque sentire. Ut profecto supra modum paradoxa mihi doctrina videatur, qua talibus hominibus etiam sufficientem gratiam, & qui-

dem ad facienda Dei precepta naturalia, quae naturae corruptae omnium difficillima sunt adesse constituit. Iam vero ex istis omnibus quae protulimus, & istud perspicue Lectori intelligenti patet, non Augustini tantum opinionem sed Apostolicam istam doctrinam esse, ac tanquam ab Apostolo Christianis propinatam eam ab Aug. tradi. Singula quippe vel penes singula probationum capita, quae a nobis ex Aug. producta sunt, in Apostolo suas radices habent & ex verbis ejus pullulant. Et sane si vel sola epistola ad Rom. & ad Galat. conscripta ponderetur, imò leviter percurratur, videbit Lector non aliud sibi aspirari quam fidem Christi prorsus esse necessariam ut possint ab hominibus, non solum infidelibus, sed & iudaeis naturalia bene vivendi precepta servari. Vnde cum in Epist. ad Rom. fuse declarasset & iudaeos & gentes omnes declinasse, omnes sub peccato esse; omnes indigere gloria Dei, tandem subiungit: Ubi ergo gloria tua? Exclusa est. Per quam legem? Factorem? Non, sed per legem fidei. Nempe quia ut Aug. exponit, quod operum lex minando imperat, fidei lex credendo imperat. Et conformiter in sequentibus: Lex spiritus vite in Christo Iesu liberavit me a lege peccati & mortis. Lex autem Spiritus vite eadem est quae lex fidei, quia a Spiritu vite inspirata, ut per virtutem S. Spiritus internas concupiscentias vincat. Hinc etiam ad Galatas idem Apostolus clamat: Conclutit. Serpura omnia sub peccato, ut promissio ex fide Iesu Christi daretur credentibus. Quid est autem aliud promissio, nisi gratia in novo testamento promissa, qua lex impleatur, cupiditas superetur, in pace regnetur? In hisce & huiusmodi Apostolicis documentis quibus utraque epistola referta est, fundavit August. doctrinam istam suam, & velut Ecclesiae Christianae basin posteris tradidit, quam ideo & Prosper & Fulgentius ad amulium secuti sunt, & Concil. Araus. Can. sanxit, quando definiit quod Deus nobis fidem & amorem sui prius inspirat, ut cum ipsius adiutorio, ea quae sibi sunt placita implere possimus.

Rom. 3.
Lib. de spir. & lit. 6. 13.
Rom. 7.
Galat. 3.
Conc. Araus. can. ult.

CAPVT XII.

Infideles non habent gratiam sufficientem ordinis naturalis. Gratia sufficiens infidelium a Semi-pelagianis excogitata.

QVAPROPTER quid ad perspicuam doctrinam August. responderi possit, equidem non satis video. Nisi forte illud quod apud ipsos perquam familiare est: Infideles & iudaeos istos sub lege constitutos gratia quidem Christi quae ex fide est, ac de lectione caruisse, qua naturalis legis precepta servarent; sed aliam eis adesse gratiam ordinis naturalis. Miror equidem viros eruditos, tam curiosam responsonem probare potuisse. Nam in primis quando de gratia sufficienti ad operandum disputatio est, de illa quaeritur quae per Christum hominibus allata est ad custodiendam naturalem legem, quae in decalogo iudaeis data est. Talis autem nulla est in Aug. scriptis, nisi quae per fidem datur, quae per dilectionem operatur. Non enim pu-

tandum est, gratiam Christi apud August. & Scripturas sacras vocari, quaecumque gratiam, quae quoquo modo ex meritis Christi hominibus datur, sed illam quam ad carnis concupiscentias reprimendas atque superandas, cum legis agnitione vehementius exarscunt, Christus Iesus mediator Dei atque hominum per crucem attulit: illi vero non est neque natura neque liberum arbitrium, neque lex neque doctrina, neque terror, neque blandimentum alterius terreni boni, neque protectio, neque quicquam omnino ordinis naturalis, sed sola illa gratia dilectionis iustitiae inspiratrix quae sola facit facere quod lex iubet, non solum tota, sed vel unica: nulla enim lex prorsus fieri potest, nisi legis iustitia diligatur, quod non fit nisi magna & supernaturali gratia Dei. Et

Lib. de grat. & lib. arb. cap. 13. rursus non esse communem cum impijs & infidelibus, sed eorum tantummodo quorum est fides.

Denique quaecumque illa gratia naturalis ordinis fuerit, quae infidelibus ad servandam quamcumque naturalem legem detur, nullo modo sufficiens est, ut illam sine peccati labe intercurrente custodiant. Nam sive occasio tentationis auferatur, sive minuatur vires adversarij, sive timor poenarum irruat, sive aliud obiectum blandiatur, sive iniiciatur naturalis ordinis cogitatio, nihil eorum dicitur, ut cum Aug. contra Pelagianos loquar, Quod per subministracionem Spiritus S. pertinet ad concupiscentias, tentationesq; vincendas. Nam haec omnia libenter a Pelagianis concessa sunt: quae non solum non sufficere putavit Aug. ut peccata caverentur, sed ne quidem in operatrici gratiae classem admittere voluit. Nam nihil istorum idoneum est, ut peccatu ab infidelibus quamcumque legem servare conantibus evitetur. Quamdiu enim fide atq; iustitiae praecipue dilectione carent, servandi q; praecipue occurrit circumstantia, impossibile est concupiscentiae tentationem tolli. Nam ipse timor poenae, ipsae obiecti blandientis illecebrae, ipsa animi qualisumque in quamcumque partem per quamcumque cogitationem naturalem inclinatio, est tentatio. Non enim intelligere videntur Scholastici, quid sit concupiscentiae terrenae sive carnalis motus, & consequenter quid sit tentatio, cui Spiritu repugnandum est. Nam quaecumque terreni boni appetitio undecumque nata, concupiscentiae nobis inolitae tentatio est, ut alibi late declaravimus, a qua non potest animus expediri, nisi per illam solam iustitiae charitatem quam meruimus. Illa enim sola Spiritum avellit ab omni terreno, hoc est, creato bono, & facit illum gaudere ipsa legis iustitia & veritate tanquam communi & stabili & incommutabili bono, quod est Deus ipse benedictus in secula. Talis autem iustitiae charitas seu dilectio non potest haberi naturaliter, quasi esset aliqua charitas naturalis, sed per solam eamq; magnam Spiritus S. gratiam atq; infusionem, ut alibi dictum, dari potest, sive illa perfecta sit, ut nihil omnino praferat aequitati, sive imperfecta, ut homo iustitiae pulchritudine saltem tenuiter delectetur, atq; ex illa delectatione operetur. Hoc si Scholastici juxta profundissimam, solidissimam, castissimamq; S. Praesulis doctrinam intelligerent, non afferrent pro gratia infidelium, blandicias obiectorum, timores poenarum, ex amore creaturae pullulantes & huiusmodi, quibus tentatio non effugitur, sed vel eadem vel alia occultius animo implicatur. Quam ob causam sexcentis locis Aug. docet, quando animus timore poenae, non amore iustitiae praecipuum facit, non facere in animo id quod facit opere, ideoq; peccati interius esse reum, quantum vis sibi innocens esse videatur. Qua de re tanquam certissima ex professo alibi diximus & adhuc dicturum sumus. Cum ergo impossibile sit extra iustitiae ac Dei dilectionem aliter praecipuum facere, nisi vel timore poenae, vel amore creaturae, ex quo timor quoq; poenarum nascitur, & neuter

Vide dista. sive lib. 2. de statu naturae lapsae cap. 10 & aliquot sequentibus.

Vide lib. 1. de statu naturae purae c. 10.

Vide l. 2. de statu naturae lapsae & infra lib. 5. de grat. Christ. Salvat. Vbi late de timore poenae.

animum a peccato, vel contra praecipuum illud quod observare videtur, vel contra aliud perpetrato aut perpetrando liberare possit, perspicuum est nullam gratiam ordinis naturalis esse sufficientem ad custodienda praecipua naturalia. Vnde quoque ista Scholasticorum doctrina tanta liberalitate gratiam largientium, in Augustino, Prospero, Fulgentio, ceterisque verae gratiae defensoribus profus inaudita est: ut non immerito dici possit, eam a Massiliensibus ceterisque Semi-pelagianis ortum habuisse, & in Catholicorum scholas esse translatam. Cum enim Aug. nihil frequentius inculcasset, quam gratiam Dei secundum sapientissimam ejus voluntatem dari quibus vult, quoniam misericors est, & non dari quibus non vult, ut notas faciat divitias in vasa misericordiae: itemq; Deum unum adjuvare, alterum non adjuvare; ac denique inter duodecim sententias capitales, de quibus Catholica non dubitaret fides, illas tres in primis collocaret: Scimus gratiam Dei non omnibus hominibus dari. Et, Scimus eis quibus datur, misericordiae Dei gratia dari; Et, scimus eis quibus non datur iusto iudicio Dei non dari; Massilienses doctrinam illam veluti fatalium decretorum auctrice respuentes, quibus Deus unum ab altero discerneret, voluntatem generalem salutis omnium in Deo fabricarunt, & ex illa gratias sufficientes ad assequendam salutem, maximeque ad legem naturalem custodiendam in omne genus hominum diffuderunt. Quod ex Prospero ad Aug. scribente & ex Fausto productis testimonijs clarissimis probavimus multoq; plura ad eandem veritatem tanquam indubitata asserenda proferri possent. Vnde Faustus Catholicam doctrinam everfurus, ita auspicatur: Nunc veniendum est ad illos, qui dum gratiam alijs dari, alijs negari asserunt, manus gratiae cum Pelagio perdididerunt. Quibus verbis istam celeberrimam Aug. & Catholicae Ecclesiae doctrinam, quam jam diximus, taxari damnariq; manifestum est. Vnde continuo subiungit Gratia beneficia in totum genus humanum extendi. Denique gratiam omnibus offerri atq; ingere ad salutem fuseque probat, quemadmodum etiam nunc recentiores quidam magnopere contendunt, per istam restrictam gratiae largitionem, qua unum adjuvat, alterum non adjuvat, uni eam dat, alteri non dat, fatalem necessitatem invehi, desperationem adduci, orationem tolli, quae jam similiter tam invidiose jactantur. Vnde valde verisimile est, dum quidam Scholastici, in illa profunda Aug. de Dei gratia quaestione minus versati, Faustum velut Catholicum auctorem legunt (quod a multis factitatum esse novimus) sententiam istam cum alijs valde multis perniciosisque imbibisse, atque ad posterios transmisisse. Quanto satius fuisset, si doctrinam August. non satis penetrarent, saltem Prosperum auctorem probatissimum cum Semi-pelagianis luctantem attendere, qui cum sententiam illam quam amplectuntur, late retulisset, refellit exfertissime, & ea stultitia vocat, quae credi cupiebant. Sed jam ad argumenta quaedam dissolvenda transeamus.

Vide lib. de uno perf. c. 12. & epist. 107. de lib. de pre. c. 5. & c.

Epist. 107.

Lib. 2. de statu naturae lapsae cap. 10.

Lib. 1. de statu naturae purae c. 10.

lib. c. 7.

lib. c. 4.

Lib. de in. grat. c. 10. c. 12. Cap. 13.